

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

KAP.430.003.2019

Nr ewid. 48/2019/P/19/001/KAP

Informacja o wynikach kontroli

WYKONANIE BUDŻETU PAŃSTWA W 2018 R. W CZĘŚCI 16 – KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW ORAZ WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU WSPIERANIA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Warszawa, czerwiec 2019 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

Informacja o wynikach kontroli

**Wykonanie budżetu państwa w 2018 r.
w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
oraz wykonanie planu finansowego Funduszu
Wspierania Rozwoju Społeczeństwa
Obywatelskiego**

---

p.o. Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej

Boadan Skwarka

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 11 czerwca 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie.....	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	6
1. Ocena ogólna	6
2. Uwagi i wnioski.....	7
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich	8
1. Dochody budżetowe	8
2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	8
3. Sprawozdawczość.....	16
IV. Wyniki kontroli Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	18
V. Ustalenia innych kontroli	19
VI. Informacje dodatkowe.....	21
Załączniki	22

I. Wprowadzenie

Część 16 budżetu państwa – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Dysponentem części budżetowej 16 - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (dalej: Szef KPRM), będący jednocześnie dysponentem środków budżetowych trzeciego stopnia. W ramach części 16 finansowano określone w przepisach¹ zadania w zakresie m.in. zapewnienia obsługi merytorycznej, prawnej, organizacyjnej, technicznej i kancelaryjno-biurowej Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów, wiceprezesów Rady Ministrów, Kolegium do Spraw Służb Specjalnych, Rady Legislacyjnej oraz Szefa Służby Cywilnej, jak również pełnomocników Rządu, komitetów, komisji wspólnych, rad, zespołów oraz innych kolegialnych organów pomocniczych, doradczych i opiniodawczo-doradczych (gdy tak stanowiły przepisy o ich utworzeniu). Dysponent części 16 realizował budżet w układzie zadaniowym w ramach sześciu funkcji państwa, sześciu zadań, siedmiu podzadań oraz 12 działań.

Funkcja	Zadanie	Podzadanie
1. Zarządzanie państwem	1.3 Obsługa merytoryczna i kancelaryjno-biurowa Prezesa Rady Ministrów, Rady Ministrów i członków Rady Ministrów.	1.3.1 Obsługa i koordynacja prac rządu.
		1.3.3 Zarządzanie korpusem służby cywilnej oraz podnoszenie jakości pracy w urzędach administracji rządowej.
2. Bezpieczeństwo wewnętrzne i porządek publiczny	2.5.W Bezpieczeństwo granicy zewnętrznej UE i terytorium RP.	2.5.2 W Realizacja polityki migracyjnej i azylowej oraz sprawy cudzoziemców.
6. Polityka gospodarcza kraju	6.1 Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki.	6.1.9 Badania i rozwój technologii kosmicznych oraz ich zastosowanie dla celów naukowych, gospodarczych i obronnych.
		11.4.2 W Pozamilitarne przygotowania obronne.
13. Zabezpieczenie społeczne i wsparcie rodziny	13.5 Ekonomia społeczna, działalność pożytku publicznego, społeczeństwo obywatelskie	13.5.1 Ekonomia społeczna, działalność pożytku publicznego, społeczeństwo obywatelskie
17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju	17.2 W Koordynacja, zarządzanie i wdrażanie realizacji programów operacyjnych polityki spójności oraz pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocowych.	17.2.1 W Koordynacja realizacji, zarządzanie i wdrażanie programów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE.

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa w 2018 r., pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego,
- realizację wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2018 oraz sprawozdań za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² (dalej: ufp).

¹ Zadania określone w ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2012 r. poz. 392, ze zm.) oraz w statucie Kancelarii nadanym zarządzeniem nr 2 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2016 r. w sprawie nadania statutu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (M.P. poz. 1148, ze zm.).

² Dz. U. z 2019 r. poz. 869.

W ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. skontrolowano jednostki nadzorowane przez Prezesa Rady Ministrów, których działalność jest współfinansowana dotacjami (podmiotowymi i celowymi) udzielanymi przez dysponenta części 16:

- Centrum Badania Opinii Społecznej (dalej: CBOS),
- Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego (dalej: Instytut Zachodni),
- Polską Agencję Kosmiczną (dalej: PAK).

W 2018 r. w części 16 dochody wyniosły 1 480 495,9 tys. zł, co stanowiło 0,39% całości dochodów budżetu państwa. Wydatki budżetu państwa zrealizowano w kwocie 342 516,6 tys. zł, co stanowiło 0,09% całości wydatków budżetu państwa. Z budżetu środków europejskich wydatkowano 14 011,5 tys. zł, co stanowiło 0,03% całości wydatków budżetu środków europejskich.

Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (dalej: Fundusz lub FWRSO) został ustanowiony z dniem 1 kwietnia 2017 r. ustawą z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw³. Od 28 października 2017 r. dysponentem Funduszu jest Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego⁴ (wcześniej dysponentem był Prezes Rady Ministrów).

Obsługę Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, zgodnie z art. 34g ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁵ (dalej: udpp), zapewnia Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (dalej: KPRM lub Kancelaria). Rachunek bankowy Funduszu został założony 7 grudnia 2017 r.

Celem Funduszu jest wspieranie społeczeństwa obywatelskiego na drodze do wszechstronnego rozwoju poprzez wdrażanie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podnoszeniu jakości całego sektora pozarządowego. Środki Funduszu mogą być przeznaczone wyłącznie na:

- działania nastawione na przygotowanie i wdrożenie systemowych rozwiązań służących wzmocnieniu i podniesieniu jakości działania całego sektora pozarządowego lub jego znaczących części;
- wspieranie rozwoju porozumień organizacji, platform współpracy, reprezentacji środowisk organizacji sektora pozarządowego;
- wspieranie działań statutowych organizacji sektora pozarządowego;
- rozwój instytucjonalny organizacji, w tym: budowania stabilnych podstaw ich dalszego funkcjonowania, tworzenia perspektywicznych planów działania i finansowania, podnoszenia standardów pracy i zarządzania organizacją.

Zadania realizowane przez Fundusz finansuje się z przychodów stanowiących 4% wpływów z dopłat, o których mowa w art. 80 ust. 1 ustawy o grach hazardowych⁶, czyli dopłat w wysokości 25% stawki, ceny losu lub innego dowodu udziału w grze (w grach liczbowych); 10% stawki, ceny losu lub innego dowodu udziału w grze – w loteriach pieniężnych i grze telebingo.

Z uwagi na to, iż w 2018 r. Fundusz nie rozpoczął działalności, do której został utworzony, odstąpiono od oceny realizacji w 2018 r. planu finansowego Funduszu. Zakres kontroli został ograniczony do zbadania wyłącznie procesu tworzenia Funduszu.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷.

³ Dz. U. z 2017 r. poz. 88.

⁴ 8 listopada 2017 r. Prezydent RP powołał do pełnienia tej funkcji Piotra Glińskiego, Wiceprezesa Rady Ministrów.

⁵ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688).

⁶ Dz. U. z 2018 r. poz. 165 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 489.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2018 r. w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

Kontrola 18,9% wydatków budżetu państwa i 10,7% wydatków budżetu środków europejskich zrealizowanych w części 16 wykazała, że zostały one poniesione zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Wydatki ponoszono na zadania służące realizacji celów jednostki.

Dysponent części, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad realizacją budżetu. Mimo tego nie zapobieżono stwierdzonym przez NIK nieprawidłowościom polegającym na:

- nieprzestrzeganiu, przy udzieleniu pięciu dotacji na łączną kwotę 6256,3 tys. zł, przyjętej w KPRM procedury dotyczącej udzielania dotacji w trybie art. 11b udpp;
- nierzetelnym i niezgodnym z zasadami techniki prawodawczej procedowaniu projektu rozporządzenia warunkującego realizację zadań, dla których został utworzony Fundusz.

Zgodnie z przyjętymi przez NIK kryteriami oceny nieprawidłowości te nie spowodowały obniżenia oceny.

Zdaniem NIK, nadzór i kontrola, o którym mowa w art. 175 ust. 1 i 2 ufp wobec nadzorowanych jednostek, którym udzielano dotacji, był sprawowany przez dysponenta części rzetelnie. Dlatego nieprawidłowości stwierdzone przez NIK w odrębnych kontrolach przeprowadzonych u beneficjentów dotacji udzielonych przez dysponenta części 16 (szczegółowy opis w rozdziale V. Ustalenia innych kontroli) nie spowodowały obniżenia oceny wykonania budżetu państwa w części 16. Nieprawidłowości te wskazują jednak na potrzebę objęcia jednostek, w których one wystąpiły (zwłaszcza Instytutu Zachodniego) wzmożonymi działaniami nadzorczymi, ukierunkowanymi na eliminowanie takich nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2018 r. przez dysponenta części 16 – Kancelarię Prezesa Rady Ministrów:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zbiorcze w zakresie operacji finansowych zostały sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek nadzorowanych. Jednakże do sprawozdania zbiorczego Rb-N i Rb-Z nie włączono danych ze sprawozdań jednostkowych jednostki nadzorowanej, tj. Instytutu Zachodniego. Niewłączenie do sprawozdania zbiorczego dotyczącego należności Rb-N i zobowiązań Rb-Z danych ze sprawozdań jednostkowych stanowiło naruszenie § 4 ust. 1 pkt 3 w związku z § 8 ust. 1

rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁸ i spowodowało, że zbiorcze sprawozdania przesłane do GUS zawierały niekompletne dane. Nieprawidłowość ta, zgodnie z przyjętymi przez NIK kryteriami oceny, nie spowodowała zmiany pozytywnej opinii o sprawozdawczości.

Kwoty ujęte w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewnił w sposób racjonalny prawidłowość sporządzanych sprawozdań za wyjątkiem sprawozdań zbiorczych Rb-N i Rb-Z. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym (z wyłączeniem sprawozdań zbiorczych Rb-N i Rb-Z).

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, uwzględniająca opinię o sprawozdawczości przedstawiona została w załączniku nr 1 do niniejszej informacji.

2. Uwagi i wnioski

Po kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów Najwyższa Izba Kontroli wniosowała m.in. o przestrzeganie ustalonych w KPRM procedur dotyczących udzielania dotacji na realizację zadań publicznych w trybie art. 11b udpp.

W związku z ustaleniami kontroli w PAK oraz w Instytucie Zachodnim NIK wnioskuje do Prezesa Rady Ministrów, jako organu nadzorującego, o zapewnienie wzmózonych działań nadzorczych ukierunkowanych na eliminowanie stwierdzonych w tych jednostkach nieprawidłowości.

---

⁸ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich

1. Dochody budżetowe

W związku z tym, że 99,9% dochodów w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, stanowiły wpłaty z tytułu dywidend, kontrola dochodów budżetowych została ograniczona do prawidłowości pozyskiwania dochodów z tego tytułu oraz przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2018⁹ dochody budżetu państwa w części 16 zostały zaplanowane w kwocie 514 832,0 tys. zł. Dochody zrealizowano w kwocie 1 480 495,9 tys. zł, tj. o 965 663,9 tys. zł (187,6%) więcej niż zaplanowano oraz o 1 066 129,9 tys. zł (257,3%) więcej niż w roku ubiegłym (414 366,0 tys. zł).

Głównym źródłem zrealizowanych dochodów (1 478 920,1 tys. zł, tj. 99,9%) były dywidendy wpłacone przez 13 spółek, w tym przez:

- PZU SA (738 043,2 tys. zł),
- PKN ORLEN SA (353 130,6 tys. zł),
- PKO Bank Polski SA (202 355,4 tys. zł).

Różnica pomiędzy szacunkową a uzyskaną wysokością dywidend wynikała m.in. ze zwiększenia liczby spółek będących w bezpośrednim nadzorze Prezesa Rady Ministrów. W 2017 r. jedynie dwie spółki dokonały wpłat z tytułu dywidend za 2016 r.

Dochody uzyskano również z nieplanowanych wpływów m.in.: z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów (323,8 tys. zł), a także z tytułu rozliczeń z Narodowym Instytutem Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (dalej: NIW), agencją wykonawczą utworzoną ustawą z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego¹⁰ (673,7 tys. zł). NIW przejął prowadzone przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego wszczęte, a niezakończone postępowania w zakresie wskazanym w ustawie, co w 2018 r. skutkowało uzyskaniem dochodów, które w latach poprzednich mogły być uzyskiwane przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego.

Zestawienie dochodów budżetowych w 2018 roku według klasyfikacji budżetowej zawarte zostało w załączniku nr 3 do niniejszej informacji.

Na koniec 2018 r., według sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 16 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 5,3 tys. zł, w tym kwoty zaległości wyniosły 4,1 tys. zł. W porównaniu do 2017 r. należności ogółem były niższe o 49,3 tys. zł, a kwoty zaległości były niższe o 42,6 tys. zł. Przyczyną zmniejszenia kwoty zaległości było podpisanie ugody i uregulowanie należności przez kontrahenta „KOMA”, a także przekazania do Ministerstwa Finansów dokumentacji dotyczącej wierzytelności od firmy „MARKAN” i wyksięgowanie naliczonych odsetek od wierzytelności.

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetu państwa

W 2018 r. wydatki budżetu państwa w części 16 zostały zrealizowane w kwocie 342 516,6 tys. zł, co stanowiło 93,7% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2017 (z przeniesionymi do części 16

⁹ Ustawa budżetowa na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r. (poz. 291).

¹⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 1813.

wydatkami zlikwidowanego Ministerstwa Skarbu Państwa w kwocie 10 179,6 tys. zł) wydatki wzrosły o 138 922,4 tys. zł, tj. o 68,2%. Wzrost w odniesieniu do 2017 roku wynikał głównie z:

- dotowania nowoutworzonych podmiotów: NIW, Instytutu Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka (dalej: Instytut WPW), Polskiego Instytutu Ekonomicznego i Instytutu Europy Środkowej (łącznie 86 929,0 tys. zł);
- zlecenia przez Prezesa Rady Ministrów, w trybie art. 11b udpp, organizacjom pozarządowym oraz uprawnionym podmiotom, większej liczby zadań publicznych (zwiększenie wydatków o 27 258,2 tys. zł);
- wniesienia wkładu pieniężnego, stanowiącego kapitał zakładowy spółki celowej, utworzonej w celu zapewnienia przygotowania i realizacji Programu Wieloletniego, dotyczącego Centralnego Portu Komunikacyjnego (10 000,0 tys. zł);
- poniesienia wydatków związanych z obchodami stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości (2014,5 tys. zł);
- przeniesienia do części 16 niektórych planowanych wydatków, w tym kwot wynagrodzeń z części 18 *Budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo* i 34 *Rozwój regionalny* (1647,1 tys. zł).

Z przyznanej z rezerw celowych budżetu państwa kwoty 83 864,9 tys. zł wykorzystano 73 912,4 tys. zł, tj. 88,1%, głównie na dotacje podmiotowe (47 259,3 tys. zł) na sfinansowanie działalności:

- PAK,
- Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia (dalej: OSW),
- Krajowej Szkoły Administracji Publicznej im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego (dalej: KSAP),
- Instytutu Zachodniego,
- Instytutu WPW,
- Polskiego Instytutu Ekonomicznego.

Z przyznanej z rezerwy ogólnej kwoty 76 767,4 tys. zł wykorzystano 68 174,7 tys. zł, tj. 88,8%, głównie na dotacje celowe udzielone przez Prezesa Rady Ministrów, w trybie art. 11b udpp, organizacjom pozarządowym oraz innym uprawnionym podmiotom (50 520,8 tys. zł, z czego wykorzystano 46 571,6 tys. zł, tj. 92,2%).

W wyniku badania wykorzystania przez KPRM środków przeniesionych z rezerw celowych oraz rezerwy ogólnej budżetu państwa w łącznej kwocie 27 496,4 tys. zł (tj. 19,4% wykorzystanych rezerw) ustalono, że zostały one wydatkowane zgodnie z przepisami ufp na cele, na jakie rezerwy te zostały utworzone.

NIK zwróciła uwagę na bardzo niskie wykorzystanie środków z rezerwy celowej przeznaczonej na dotację podmiotową dla Instytutu WPW, który z zaplanowanych 6000,0 tys. zł wydatkował jedynie 1056,8 tys. zł, tj. 17,6%. Przyczyną był długotrwały proces uchwalania rozporządzeń wykonawczych do ustawy z dnia 8 lutego 2018 r. o Instytucie Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka¹¹ (ustawa ta weszła w życie 29 marca 2018 r.), bez których Instytut WPW nie mógł realizować zadań, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 3 i 5 tej ustawy. Dotyczyło to rozporządzeń Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2018 r.: w sprawie finansowania lub dofinansowania przez Instytut WPW przedsięwzięć podejmowanych na rzecz współpracy polsko-węgierskiej¹² oraz w sprawie stypendiów za osiągnięcia i inicjatywy podejmowane na rzecz współpracy polsko-węgierskiej¹³. Projekty rozporządzeń zostały opracowane i były procedowane w Sejmie równocześnie z projektem ustawy, w efekcie czego zaistniała konieczność wprowadzenia do tych projektów aktów wykonawczych istotnych zmian merytorycznych. Zmienione projekty rozporządzeń zostały skierowane do rozpatrzenia przez Komitet Stały Rady Ministrów 21 września 2018 r., sześć miesięcy po wejściu w życie ustawy.

¹¹ Dz. U. poz. 538.

¹² Dz. U. poz. 2168.

¹³ Dz. U. poz. 2169.

Szef KPRM, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 2 ufp, w związku z nadmiarem środków, podjął pięć decyzji w sprawie blokowania wydatków budżetu państwa na rok 2018 na kwotę 17 797,1 tys. zł. W związku z jedną blokadą (na kwotę 13 200,0 tys. zł) Minister Finansów, na podstawie art. 38d ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2018¹⁴, dokonał zmian w budżecie państwa na rok 2018 zmniejszając pierwotnie zaplanowane wydatki w części 16 o kwotę dokonanej wcześniej blokady¹⁵. Przyczyną nadmiaru środków, przeznaczonych na dotacje celowe dla NIW, były przedłużające się procedury wdrażania nowych programów wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pn. *Rządowy Program Wspierania Rozwoju Organizacji Harcerskich i Skautowych na lata 2018–2030* oraz *Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018–2030*.

Blokad dokonano po oszacowaniu nadmiaru posiadanych środków i wystąpieniu przesłanek uzasadniających ich zablokowanie.

Zestawienie wybranych wydatków budżetu państwa w 2018 r. według klasyfikacji budżetowej zawarte zostało w załączniku nr 4 do niniejszej informacji.

Wydatki w części 16 według grup ekonomicznych przedstawiały się następująco:

Na **dotacje** wydatkowano kwotę 162 781,6 tys. zł (47,5% wydatków w części), co stanowiło 91,7% planu po zmianach (177 587,4 tys. zł). W porównaniu do 2017 r. wydatki te były wyższe o 111 909,1 tys. zł, tj. o 220,0%. W ramach tej grupy wydatkowano: na dotacje podmiotowe 46 759,3 tys. zł (82,8% planu po zmianach), na dotacje celowe 115 607,1 tys. zł (95,4% planu po zmianach), w tym wydatkowano 2464,2 tys. zł, tj. 82,4% planu po zmianach (2991,4 tys. zł), na dotacje celowe na współfinansowanie projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 (dalej: PO WER). Niepełne wykonanie wydatków w ramach dotacji wynikało z niepełnego ich wykorzystania przez beneficjentów. Środki zwróciły m.in. PAK, NIW, Instytut WPW i Instytut Europy Środkowej.

Badaniem NIK objęto próbę wydatków na dotacje w kwocie 31 339,0 tys. zł poniesionych w 2018 r., co stanowiło 9,1% wydatków budżetu państwa w części 16.

Badanie sprawozdań z wykorzystania przekazanych przez KPRM w 2018 r. jednostkom nadzorowanym dotacji podmiotowych w łącznej kwocie 25 082,7 tys. zł wykazało, że dotacje te zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Wyniki kontroli przeprowadzonych przez NIK w dotowanych podmiotach (PAK, CBOS, Instytut Zachodni), wskazujące nieprawidłowości w wydatkach oraz ich ewidencjonowaniu i sprawozdawczości zostały przedstawione w rozdziale V – *Ustalenia innych kontroli*.

Szczegółowe badanie prawidłowości udzielenia dotacji celowych na realizację pięciu zadań w trybie art. 11b udpp (z pominięciem otwartego konkursu ofert) na łączną kwotę 6256,3 tys. zł wykazało, że przekazanie dotacji następowało na podstawie umów sporządzonych zgodnie z wymogami określonymi w art. 150 i 151 ust. 1 ufp. Do zakończenia kontroli w KPRM weryfikowano sprawozdania z realizacji tych umów.

NIK stwierdziła nieprzestrzeżenie, przy udzielaniu kontrolowanych dotacji, przyjętej w KPRM procedury *rozpatrywania ofert realizacji zadania publicznego, o których mowa w art. 11b ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. W procedurze tej przewidziano, że Szef KPRM akceptuje swoim podpisem rekomendację powołanego w Kancelarii Zespołu do spraw rozpatrywania ofert realizacji zadania publicznego, co do zlecenia lub odmowy zlecenia realizacji zadania publicznego wskazanego w ofercie. We wszystkich badanych przypadkach Szef KPRM nie odniósł się pisemnie do negatywnych opinii Zespołu i pozytywnie rekomendował Prezesowi Rady Ministrów dofinansowanie wnioskowanych przez beneficjentów zadań w specjalnym pozakonkursowym trybie wynikającym z art. 11 b udpp. Ze sporządzonych przez Zespół do spraw rozpatrywania ofert realizacji zadania publicznego notatek

¹⁴ Dz. U. poz. 2371, ze zm.

¹⁵ Decyzja Ministra Finansów nr MF/BP4.4143.16.2.2018.RC z dnia 27 grudnia 2018 r.

służbowych zawierających informacje dla Szefa KPRM w przedmiocie zlecenia realizacji pięciu zadań publicznych wynika, że żadne z tych zadań nie zostało zarekomendowane Szefowi KPRM do wsparcia finansowego, gdyż w opinii Zespołu nie spełniało przesłanek określonych w art. 11 b udpp.

1. W przypadku oferty z 29 listopada 2018 r. dotyczącej zakupu samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Duńkowice, Zespół zwrócił uwagę na brak szczególnych okoliczności uzasadniających konieczność podjęcia interwencji przez Prezesa Rady Ministrów w stosunku do jednej z kilku tysięcy OSP na terenie całego kraju. Wskazano też – w kontekście prawidłowości przeprowadzenia postępowania o zamówienie publiczne – na krótki termin realizacji zadania.
2. W przypadku oferty z 28 listopada 2018 r. złożonej przez Aeroklub Ziemi Jarosławskiej i dotyczącej zadania „Lekcje w chmurach” zaprezentowane przez oferenta uzasadnienie podkreślające edukacyjną rolę Aeroklubu było, zdaniem Zespołu, nieadekwatne do faktycznie prowadzonych działań (oferent prowadzi odpłatną działalność w zakresie szkoleń szybowcowych i samolotowych), a złożenie oferty na dofinansowanie realizowanego już przedsięwzięcia wynikało prawdopodobnie z niedoszacowania inwestycji na etapie jej planowania.
3. W przypadku oferty z 31 października 2018 r. złożonej przez Konwent Zakonu Bonifratów p.w. św. Ryszarda Pampuri dotyczącej zadania „Zdrowa złota jesień – zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych oraz wyższy komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców Domu Geriatryczno-Rehabilitacyjnego” Zespół zwrócił uwagę, że dofinansowanie ma stanowić wsparcie prywatnego podmiotu, oferującego odpłatne usługi w zakresie opieki medycznej skierowanej do osób w podeszłym wieku. Podkreślono, że przedmiot zadania nie należy do kategorii zadań wymagających interwencji Prezesa Rady Ministrów, a w ofercie nie wykazano szczególnego uzasadnienia wsparcia przedmiotowego zadania ani jego pilności lub wyjątkowości. Ponadto Zespół zwrócił uwagę, że szeroko rozumiana polityka senioralna należy do zakresu zadań Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej i Ministerstwa Zdrowia.
4. W przypadku oferty z 20 listopada 2018 r. złożonej przez Fundację „Oaza Życzliwości” dotyczącej zadania „Modernizacja budynku w celu ułatwienia dostępu osobom niepełnosprawnym poprzez zamontowanie dźwigu osobowego” Zespół wskazał, że oferent nie przedstawił żadnych szczególnych okoliczności uzasadniających podjęcie interwencji przez Prezesa Rady Ministrów, a sama oferta nie wskazuje na ukierunkowanie działalności ośrodka na potrzeby osób niepełnosprawnych. Podkreślono też komercyjny charakter działalności prowadzonej przez oferenta.
5. W odniesieniu do oferty z 26 września 2018 r. złożonej przez Fundację LUX VERITATIS dotyczącej zadania „Park Pamięci Narodowej” Zespół zwrócił uwagę na niespójność harmonogramu realizacji zadania, ponieważ produkcja elementów wystawy oraz przygotowanie terenu do inwestycji miały mieć miejsce przed uzyskaniem niezbędnych dokumentów budowlanych i środowiskowych oraz ustaleniem ostatecznej listy nazwisk, jakie mają być eksponowane na wystawie. Ponadto oferta nie zawierała informacji o własności gruntu, na którym miała być zlokalizowana inwestycja. Zespół wskazał także, że projektowana inwestycja wpisuje się w zakres kompetencji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które oferuje szereg instrumentów wsparcia tego typu inicjatyw.

Szef KPRM wyjaśnił m.in., że *Zespół ds. oceny ofert jest wewnętrznym organem doradczym Szefa KPRM, który nie jest związany opinią Zespołu. Opinia Zespołu może zawierać wątpliwości dotyczące oferty realizacji zadania, jednak ostateczna ocena wystąpienia przesłanek, o których mowa w art. 11b udpp należy do Szefa KPRM oraz PRM.* NIK nie kwestionuje faktu, że ostateczna decyzja w sprawie uznania, czy dane zadanie spełnia przesłanki ważnego interesu społecznego lub ważnego interesu publicznego należy do Prezesa Rady Ministrów. Jednakże należy zauważyć, że w KPRM opracowano procedurę, w której wyraźnie opisano proces wyboru zadania do dofinansowania w trybie pozakonkursowym. W pkt 6 tej procedury, w opisie działania, wskazano: *Uzyskanie akceptacji Szefa KPRM co do zaproponowanych działań*, jako formę działania wskazano zaś *Uzyskanie akceptacji Szefa*

KPRM na notatce (podpis). W przypadku omówionych powyżej pięciu zadań brak było na notatkach Zespołu ds. oceny ofert akceptacji (podpisu Szefa KPRM) odnoszącej się do rekomendacji zawartych w tych notatkach.

Według wyjaśnień Szefa KPRM, akceptacja przewidziana w pkt 6 procedury A1.9.2 nie jest niezbędna dla zachowania ciągłości procesu. W praktyce często informacje o podjętym rozstrzygnięciu Szef KPRM przekazuje ustnie dyrektorowi BPRM lub dyrektorowi DOB, a zatem dyrektorzy komórek organizacyjnych KPRM zaangażowani w proces posiadają wiedzę dotyczącą rozstrzygnięcia. Wyrazem podjęcia decyzji o dofinansowaniu zadania publicznego jest natomiast podpis Szefa KPRM na piśmie do RCL dotyczącym wydania stosownego zarządzenia ws. przyznania środków na jego realizację. Zdaniem NIK zważywszy, że udzielanie dotacji w trybie art. 11b udpp ma charakter szczególny, to tym bardziej powinny być przestrzegane ustalone w formie pisemnej wewnętrzne procedury. Ponadto, w ocenie NIK, ze względu na szczególność udzielania dotacji na podstawie tego przepisu, podjęcie przez Szefa KPRM działań dotyczących udzielenia dotacji podmiotowi, który nie uzyskał rekomendacji Zespołu powinno być uzasadnione.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 2492,3 tys. zł (0,7% wydatków w części), co stanowiło 99,2% planu po zmianach. Wydatki te były niższe o 708,5 tys. zł od wydatków roku 2017. Poniesiono je m.in. na nagrody Prezesa Rady Ministrów za wyróżnione rozprawy doktorskie i habilitacyjne oraz osiągnięcia naukowe, naukowo-techniczne lub artystyczne (2175,0 tys. zł), świadczenia rzeczowe dla pracowników, w tym refundacje wydatków za szkolenia, studia, języki obce (150,6 tys. zł).

Wydatki bieżące jednostek budżetowych wyniosły 152 912,3 tys. zł (44,6% wydatków w części), co stanowiło 96,9% planu po zmianach. Były one wyższe niż w 2017 r. o 10 694,0 tys. zł, tj. o 7,5%. Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń – 86 607,7 tys. zł oraz na zakupy towarów i usług – 57 866,9 tys. zł. Wydatki na wynagrodzenia wzrosły w porównaniu do 2017 r. (84 052,5 tys. zł) o 2553,5 tys. zł, tj. o 3,0%, głównie w związku ze zwiększeniem zatrudnienia.

Przeciętne zatrudnienie w 2018 r.¹⁶ w części 16 – KPRM wyniosło, według sprawozdania Rb-70, 680 osób (w przeliczeniu na pełne etaty) i było niższe od przeciętnego zatrudnienia w 2017 r. o jedną osobę. Porównanie to zniekształca fakt, że w 2017 r. w przeciętnym zatrudnieniu w części 16 uwzględniono zatrudnienie w Ministerstwie Skarbu Państwa w likwidacji (rozdział 75087 – 50 osób). Bez uwzględniania tych osób (które faktycznie w 2017 r. nie wykonywały zadań w ramach części 16) zatrudnienie w KPRM zwiększyło się w 2018 r. o 49 osób. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w 2018 r. wyniosło 9068,7 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2017 r. było wyższe o 574,7 zł, tj. o 6,8%.

Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w 2018 r. zostały zawarte w załączniku nr 5 do niniejszej informacji.

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 24 330,5 tys. zł (7,1% wydatków w części), co stanowiło 87,8% planu po zmianach. W porównaniu do 2017 r. wydatki te były wyższe o 17 027,9 tys. zł, tj. o 233,2%. Wzrost w porównaniu do 2017 r. wynikał przede wszystkim z przekazania środków na wkład pieniężny stanowiący kapitał zakładowy spółki celowej, która została utworzona w celu zapewnienia przygotowania i realizacji Programu Wieloletniego dotyczącego Centralnego Portu Komunikacyjnego (10 000,0 tys. zł), a także z przyznania dotacji m.in. na dofinansowanie budowy Parku Pamięci Narodowej (5000,0 tys. zł). Plan rzeczowo-finansowy inwestycji KPRM zakładał realizację dziewięciu zadań w kwocie 3000,0 tys. zł. W trakcie roku do planu wprowadzono jedenaście nowych zadań w kwocie 6209,9 tys. zł., natomiast zrezygnowano z realizacji ośmiu zadań w kwocie

¹⁶ Według sprawozdania Rb-70 sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach od początku roku do końca kwartału IV 2018 r.

1932,0 tys. zł. Niewykorzystanie w całości środków zaplanowanych na 2018 r. wynikało m.in. z niepełnego wydatkowania zaplanowanych wydatków na modernizację Zintegrowanego Systemu Informatycznego z powodu korzystnych rozstrzygnięć przetargowych, a także niepełnego wydatkowania środków na realizację I etapu zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa pomieszczeń II piętra skrzydła B część wschodnia wraz z dostosowaniem do przepisów przeciwpożarowych oraz dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych w budynku Kancelarii Prezesa Rady Ministrów przy Al. Ujazdowskich 1/3 w Warszawie – II etap” z powodu konieczności dokonania zmian w dokumentacji projektowej i przesunięcia terminu zakończenia robót. W trakcie prowadzonych robót budowlanych stwierdzono odstępstwo od przygotowanej dokumentacji projektowej. Z uwagi na występowanie rozbieżności pomiędzy projektem budowlanym a stanem istniejącym, niemożliwe było kontynuowanie robót.

Zobowiązania w części 16 na koniec 2018 r. wynosiły 7241,0 tys. zł i były niższe o 18,9% niż kwota zobowiązań na koniec 2017 r. Zobowiązania dotyczyły głównie dodatkowego wynagrodzenia rocznego (4395,6 tys. zł) oraz zakupu usług (1397,0 tys. zł). Zobowiązania wymagalne na koniec roku nie wystąpiły.

Badaniem NIK objęto prawidłowość realizacji części wydatków budżetu państwa w kwocie 33 450,6 tys. zł (wydatki bieżące – 29 504,9 tys. zł i majątkowe – 3945,7 tys. zł) poniesionych w 2018 r., co stanowiło 9,8% wydatków budżetu państwa w części 16. Próba dotyczyła wydatków wylosowanych metodą MUS (metoda losowania, w której prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości udokumentowanej dowodem) w wysokości 28 733,1 tys. zł i dobranych celowo według osądu kontrolera w wysokości 4717,5 tys. zł. W ramach powyższej próby badaniem objęto prawidłowość stosowania procedur określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁷ (dalej ustawa Pzp) w odniesieniu do pięciu postępowań o zamówienie publiczne o wartości 3371,4 tys. zł. Badaniem objęto postępowania o udzielenie zamówień publicznych:

- w trybie przetargu nieograniczonego (Dostawa zestawów składających się z flagi narodowej, pinu (przypinki) w kształcie godła, koperty zawierającej skan listu Prezesa Rady Ministrów, zapakowanych w eleganckie opakowanie z białą-czerwoną wstążką, stanowiących integralną część, o wartości 1105,8 tys. zł, wydatkowano 1105,8 tys. zł);
- w trybie z wolnej ręki (Prowadzenie kampanii online, takich jak Google, AdWords, Google Display Network, Facebook Ads, You Tube, mailingi i inne, o wartości 611,8 tys. zł, wydatkowano 611,8 tys. zł);
- zamówienia na usługi społeczne i inne szczególne usługi – postępowanie realizowane w trybie art. 138o ustawy Pzp (Akademia Konsultacji Publicznych w formie dwusemestralnych studiów podyplomowych i długookresowych szkoleń specjalistycznych oraz szkoleń ustawicznych z zakresu konsultacji publicznych, o wartości 1400,0 tys. zł, nie wydatkowano środków z tego tytułu w 2018 r.);
- poniżej progu 30 tys. euro (Kompleksowe wykonanie nasadzeń uzupełniających o dorosłe drzewa zimozielone w liczbie 10 szt. w bezpośrednim otoczeniu willi przy ulicy Sulkiewicza w Warszawie, o wartości 120,7 tys. zł; Świadczenie usług przewozu taksówkami na rzecz pracowników KPRM, o wartości do kwoty 132,9 tys. zł, umowa zawarta w dn. 14 grudnia 2017 r., wszystkie wydatki z tytułu tej umowy poniesiono w 2018 r).

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z przepisami, w tym z planem finansowym oraz umowami, na zadania służące realizacji celów jednostki. Badanie prawidłowości wyboru trybu udzielania zamówienia publicznego i stosowania ustawy Pzp nie wykazało nieprawidłowości. W wyniku analizy badanych wydatków nie stwierdzono naruszenia przepisów Pzp.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

W 2018 r. w części 16 zrealizowano wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 14 011,5 tys. zł, co stanowiło 83,7% planu po zmianach (16 733,5 tys. zł). Były one wyższe o 10 200,2 tys. zł od wydatków roku 2017 (3811,31 tys. zł). Środki wykorzystano na realizację projektów w ramach

¹⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, ze zm.

Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020, w tym:

- 12 333,2 tys. zł na projekty w ramach Działania 2.16 Usprawnienie procesu stanowienia prawa, głównie (11 686,7 tys. zł) na dotacje dla beneficjentów zewnętrznych;
- 1464,2 tys. zł na projekt *Skuteczne standardy nadzoru*.

Wzrost wydatków w stosunku do roku 2017 wynikał w szczególności z postępów we wdrażaniu działania 2.16 PO WER, w ramach którego w 2018 r. realizowano i rozliczano 32 projekty zakontraktowane w 2017 r. oraz rozstrzygnięto konkursy i zakontraktowano kolejne dwa projekty.

Niższe niż planowano wykonanie wydatków budżetu środków europejskich wynikało w szczególności z:

- wstrzymania wypłat transz dla beneficjentów działania 2.16 PO WER z powodu wątpliwości KPRM (jako Instytucji Pośredniczącej), co do legalności działań w ramach realizacji projektów, zmiany harmonogramów płatności w ramach projektów oraz zmiany wartości zaliczki planowanej do przekazania;
- niewydatkowania całej kwoty przeznaczonej na koszty pośrednie dotyczące wynagrodzeń pracowników zaangażowanych w realizację zadań oraz poniesienia niższych niż pierwotnie planowano wydatków na wyjazdy służbowe pracowników.

Dysponent części 16 jedną decyzją dokonał blokady planowanych wydatków na kwotę 2712,6 tys. zł. Blokada została dokonana po wystąpieniu przesłanek uzasadniających zablokowanie środków.

Zestawienie wydatków budżetu środków europejskich w 2018 r. według klasyfikacji budżetowej zostało zawarte w załączniku nr 6 do niniejszej informacji.

Szczegółowym badaniem objęto prawidłowość realizacji części wydatków bieżących z budżetu środków europejskich poniesionych w 2018 r. przez KPRM w kwocie 1494,5 tys. zł, co stanowiło 10,7% wydatków budżetu środków europejskich w części 16. Próba dotyczyła dziesięciu wydatków dobranych celowo wg osądu kontrolera. Badanie wykazało, że wydatków dokonywano zgodnie planami rzeczowymi i finansowymi realizowanych projektów. Zostały one poniesione zgodnie z kategoriami wydatków oraz we właściwych terminach, m.in. na szkolenia członków korpusu służby cywilnej oraz usługę wsparcia KPRM we wdrożeniu zmian organizacyjnych w urzędach administracji rządowej.

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich zostały poniesione głównie na realizację zadania 1.3 – Obsługa merytoryczna i kancelaryjno-biurowa Prezesa Rady Ministrów, Rady Ministrów i członków Rady Ministrów (ujęte w funkcji 1 – Zarządzanie państwem). Ze względu na charakter zadania publicznego odstąpiono od określenia i pomiaru miernika celu. Na realizację tego zadania wydatkowano łącznie 262 247,3 tys. zł, tj. 73,6% wszystkich wydatków części 16 – KPRM.

W efekcie zrealizowanych w części 16 – KPRM wydatków majątkowych w łącznej kwocie 24 330,5 tys. zł, w szczególności:

- sfinansowano wkład pieniężny stanowiący kapitał zakładowy spółki celowej, która tworzona jest w celu zapewnienia przygotowania i realizacji Programu wieloletniego dotyczącego Centralnego Portu Komunikacyjnego (10 000,0 tys. zł);
- udzielono wsparcia, w formie dziesięciu dotacji celowych, przy realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych, w ramach których wydatkowano 7920,6 tys. zł, w tym m.in. na:
  - realizację zadania publicznego pn. *Park Pamięci Narodowej* (5000 tys. zł),
  - zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Duńkowice (719,8 tys. zł),
  - budowę domu pomocy społecznej „Malwa” dla osób niepełnosprawnych intelektualnie (630,6 tys. zł),
  - prace konserwatorskie przy zabytkowym domu pisarza Józefa Mackiewicza w Czarnym Dworze pod Wilnem (412,4 tys. zł),

- przebudowę i modernizację zabytkowego obiektu na pracownię kształcenia praktycznego w Technikum Gastronomiczno-Hotelarskim Sióstr Niepokalanek w Nowym Sączu (404,3 tys. zł);
- udzielono trzech dotacji celowych dla:
  - Polskiej Agencji Kosmicznej, na zakup samochodu osobowego oraz opracowanie i wdrożenie systemu elektronicznego obiegu dokumentów (z dotacji wydatkowano 151,0 tys. zł),
  - Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, na zakup sprzętu i oprogramowania informatycznego (z dotacji wydatkowano 297,0 tys. zł),
  - Krajowej Szkoły Administracji Publicznej, na zakup i modernizację serwerów (z dotacji wydatkowano 486 tys. zł);
- w KPRM m.in. przebudowano pomieszczenia II piętra i opracowano dokumentację projektowo-budowlaną przebudowy kolejnych pomieszczeń budynku KPRM, zakupiono sprzęt informatyczny, multimedialny i wyposażenie, zmodernizowano Zintegrowany System Informatyczny (łącznie wydatki majątkowe 5410,5 tys. zł).

Badanie realizowanych w części 16 czterech podzadań: 1.3.1 – *Obsługa i koordynacja prac Rządu*, 1.3.3 – *Zarządzanie korpusem służby cywilnej oraz podnoszenie jakości pracy w urzędach administracji rządowej*; 6.1.9 – *Badanie i rozwój technologii kosmicznych oraz ich zastosowanie dla celów naukowych, gospodarczych i obronnych*; 13.5.1 – *Ekonomia społeczna, działalność pożytku publicznego, społeczeństwo obywatelskie* (rok 2018 był pierwszym rokiem, w którym realizowano podzadanie z funkcji 13 przez KPRM) pod względem spójności z celem zadania, do którego zostały przypisane, prawidłowości określenia mierników realizacji celów oraz stopnia osiągnięcia zaplanowanych celów wykazało w szczególności, że:

- cele zadania i podzadań oraz mierniki realizacji celu podzadań 1.3.1 oraz 1.3.3 zostały określone zgodnie z wymaganiami noty budżetowej¹⁸; za określenie celu i miernika zadania 6.1 i podzadania 6.1.9 odpowiadał minister właściwy do spraw gospodarki, za określenie celów i mierników zadania 13.5 oraz podzadania 13.5.1 odpowiadał minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego;
- monitoring stopnia osiągania celów prowadzony był w trybie kwartalnym (za wyjątkiem podzadania 1.3.1) przez dysponenta części oraz właściwe komórki organizacyjne KPRM, na podstawie Informacji kwartalnych o osiągniętej wartości miernika celu, przekazywanej przez dyrektora komórki odpowiedzialnej za realizację danego zadania do Biura Budżetowo-Finansowego; w przypadku podzadania 1.3.1 sporządzany był dwa razy do roku (po I połowie roku oraz po zakończeniu roku) raport z badań ankietowych jakości usług świadczonych przez KPRM; dane z monitoringu były wykorzystywane do sporządzania Informacji o przebiegu realizacji budżetu KPRM za poszczególne kwartały roku, które zawierały analizy aktualnej realizacji poszczególnych zadań jednostki w układzie zadaniowym;
- wartości mierników realizacji celów zostały osiągnięte w trzech badanych podzadaniach, tj. 1.3.1 (miernik: *ocena pracy jednostek realizujących podzadanie 1.3.1 przez osoby, na rzecz których działają*); 1.3.3 (miernik: *odsetek uczestników szkoleń organizowanych przez Departament Służby Cywilnej KPRM i Krajową Szkołę Administracji Publicznej, którzy uważają, że podnieśli swoje kompetencje zawodowe na skutek uczestnictwa w szkoleniach, na podstawie ankiety*), 6.1.9 (miernik dla celu 1: *Liczba podmiotów gospodarczych i jednostek naukowo-badawczych, którym udzielono wsparcia*, miernik dla celu 2: *Liczba raportów opracowanych w trakcie roku budżetowego*);
- wartość miernika realizacji celu podzadania 13.5.1 (*liczba organizacji pozarządowych, którym udzielono wsparcia w trakcie roku budżetowego*) nie została osiągnięta – zamiast 1000 objęto wsparciem 607 organizacji pozarządowych; powodem było nieprzeprowadzenie planowanych konkursów w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich oraz niepodjęcia działań

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej (Dz. U. poz. 1154).

w ramach Korpusu Solidarności¹⁹ (z uwagi na beczynność Funduszu, który jest źródłem finansowania tych programów – opis w nieprawidłowościach w rozdziale dotyczącym Funduszu).

W ramach sprawowanego nadzoru, dysponent części 16 dokonywał m.in. kwartalnych analiz i ocen przebiegu realizacji wydatków budżetowych. Nadzór i kontrola nad jednostkami, którym przekazywano środki w formie dotacji podmiotowych na działalność, sprawowany był m.in. poprzez: przeprowadzanie kontroli w tych jednostkach, udział przedstawicieli KPRM w posiedzeniach władz tych jednostek, analizy planów finansowych i sprawozdań tych jednostek z ich działalności. Jednostki nadzorowane były zobowiązane do przedkładania dysponentowi – kwartalnych informacji dotyczących realizacji planów finansowych, na podstawie których sporządzano przedstawiane kierownictwu KPRM – Informacje o przebiegu realizacji budżetu KPRM.

W ramach prowadzonych działań nadzorczych Szef KPRM, w związku z wynikami kontroli NIK wykonania budżetu państwa w 2017 r., w piśmie do wszystkich nadzorowanych jednostek zwrócił m.in. uwagę na konieczność: zapewnienia mechanizmów zabezpieczających przed potencjalnym konfliktem interesów w przypadku zlecenia usług i ekspertyz, rzetelnej analizy potrzeb w przypadku zakupów materiałów promocyjnych i reklamowych, przeglądu procedur udzielania „podprogowych” zamówień publicznych pod kątem prawidłowości szacowania wartości zamówień oraz dokumentowania tego procesu.

3. Sprawozdawczość

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez dysponenta części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów rocznych sprawozdań budżetowych za 2018 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetowych (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1)

oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Wyżej wymienione sprawozdania, za wyjątkiem sprawozdań zbiorczych Rb-N i Rb-Z, zostały sporządzone przez dysponenta części 16 terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń w sprawie: sprawozdawczości budżetowej²⁰, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²¹. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zbiorcze zostały sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych nadzorowanych

¹⁹ Uchwała nr 137/2018 Rady Ministrów z dnia 2 października 2018 r. w sprawie przyjęcia programu wspierania społeczeństwa obywatelskiego pn. *Korpus Solidarności – Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego na lata 2018–2030*.

²⁰ Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 109, ze zm.).

²¹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1793, ze zm.).

jednostek²². Jednakże do sprawozdania zbiorczego Rb-N i Rb-Z nie włączono sprawozdań jednostkowych Instytutu Zachodniego. Naruszało to § 4 ust. 1 pkt 3 w związku z § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, zgodnie z którym sprawozdanie zbiorcze sporządzane przez jednostki, które są organem nadzorującym dla jednostek posiadających osobowość prawną, sporządzane są na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek nadzorowanych.

Przyczyną nieprawidłowości było niewyegzekwowanie przez KPRM od Instytutu Zachodniego obowiązku przekazania sprawozdań jednostkowych Rb-N i Rb-Z, a skutkiem przekazanie do Głównego Urzędu Statystycznego zbiorczych sprawozdań nie zawierających pełnych informacji o zobowiązaniach i należnościach.

Kancelaria 9 kwietnia br. wystąpiła do Dyrektora Instytutu Zachodniego o przesłanie brakujących sprawozdań celem ujęcia ich w sprawozdaniach zbiorczych KPRM oraz sporządzenia korekty sprawozdań. Ponadto zobowiązano Dyrektora Instytutu Zachodniego do przesyłania sprawozdań w zakresie operacji finansowych w terminach wynikających z rozporządzenia.

Powyższa nieprawidłowość świadczy o nieskuteczności stosowanego w KPRM systemu kontroli zarządczej w zakresie zapewniania prawidłowości sporządzanych sprawozdań zbiorczych.

---

²² Dotyczy sprawozdań Rb-Z i Rb-N, które są sporządzane przez: Krajową Szkołę Administracji Publicznej, Centrum Obsługi Administracji Rządowej, Ośrodek Studiów Wschodnich, Polski Instytut Ekonomiczny, Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej, Instytut Europy Środkowej, Instytut Zachodni.

IV. Wyniki kontroli Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

W planie finansowym Funduszu na 2018 r. ujęto przychody w kwocie 39 400,0 tys. zł. Taką samą kwotę zaplanowano na koszty realizacji zadań. W 2018 r. przychody Funduszu wyniosły 41 304,8 tys. zł, z tego 41 057,2 tys. zł z tytułu wpływów z dopłat do stawek w grach hazardowych oraz 247,6 tys. zł z tytułu odsetek bankowych. Stan rachunku bankowego prowadzonego dla Funduszu na 31 grudnia 2018 r. wynosił 69 473,4 tys. zł.

W 2018 r., pomimo że na rachunku Funduszu zostały zgromadzone środki w kwocie ponad 69 mln zł, z powodu braku przez prawie cały 2018 r. odpowiednich przepisów wykonawczych, nie realizowano zadań, dla których Fundusz został utworzony, a tym samym jego dysponent nie zapewnił efektywnego wydatkowania tych środków. Przyczyną braku przepisów wykonawczych była nierzetelność, która polegała na zaniechaniu przygotowania projektu rozporządzenia, kluczowego dla funkcjonowania Funduszu, a następnie opieszale działania nad przygotowaniem projektu tego rozporządzenia. Pierwszy jego projekt został skierowany do uzgodnień wewnątrz Kancelarii 29 listopada 2017 r., tj. prawie osiem miesięcy po wejściu w życie przepisów ustawowych ustanawiających Fundusz (1 kwietnia 2017 r.) oraz 33 dni po wejściu w życie przepisów zmieniających jego dysponenta. Następnie, przez ponad sześć miesięcy (do 5 czerwca 2018 r.) trwały uzgodnienia wewnątrz Kancelarii zakończone akceptacją projektu rozporządzenia i jego skierowaniem do uzgodnień międzyresortowych. Od września do października 2018 r. analizowano uwagi, zgłoszone do projektu w ramach uzgodnień oraz opiniowania i konsultacji. Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego²³ weszło w życie 16 listopada 2018 r., tj. ponad rok i siedem miesięcy po wejściu w życie przepisów ustawy ustanawiającej Fundusz.

Zaniechanie przygotowania projektu rozporządzenia stanowiło także naruszenie § 13 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad Techniki prawodawczej”²⁴, który stanowi, że jednocześnie z projektem ustawy przygotowuje się projekty rozporządzeń o znaczeniu podstawowym dla jej funkcjonowania. Natomiast zgodnie z § 127 tego załącznika, rozporządzenie powinno wchodzić w życie w dniu wejścia w życie ustawy, na podstawie której jest ono wydawane.

Należy także zwrócić uwagę, że z powodu beczynności Funduszu nie osiągnięto w 2018 r. w części 16 wartości miernika realizacji celów podzadania 13.5.1. *Ekonomia społeczna, działalność pożytku publicznego, społeczeństwo obywatelskie*. Brak zasilania środkami z Funduszu uniemożliwił bowiem uruchomienie planowanych konkursów dotacyjnych w ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich oraz podjęcie działań adresowanych do uczestników Programu Korpus Solidarności.

²³ Dz. U. poz. 2149.

²⁴ Dz. U. z 2016 r. poz. 283.

V. Ustalenia innych kontroli

W związku z kontrolą wykonania budżetu państwa w 2018 r. w części 16, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła odrębne kontrole w:

- Polskiej Agencji Kosmicznej, której przychody pochodziły głównie z dotacji (podmiotowej i celowej) udzielonych przez dysponenta części 16 budżetu państwa²⁵;
- Instytucie Zachodnim, którego przychody pochodziły w 89,1% z dotacji podmiotowej udzielonej przez dysponenta części 16²⁶;
- Fundacji CBOS, której przychody pochodziły w całości z dotacji podmiotowej udzielonej przez dysponenta części 16²⁷.

NIK, w wyniku kontroli w PAK, sformułowała ocenę w formie opisowej. Objęte badaniem wydatki PAK zostały zrealizowane w sposób celowy i gospodarny. Stwierdzono nieprawidłowości, które spowodowały obniżenie oceny, polegające na:

- dokonaniu w 2018 r. wydatku z dotacji podmiotowej w kwocie 80,0 tys. zł tytułem zaliczki za dostawę zrealizowaną w 2019 r., wskutek czego do końca 2018 r. nie zostały spełnione przesłanki wykorzystania tej dotacji, o których mowa w art. 168 ust. 4 ufp;
- zleceniu przez byłego Prezesa PAK wykonywania obowiązków w zakresie gospodarki finansowej w okresie od 31 października do 31 grudnia 2018 r. na podstawie umowy cywilnoprawnej, czym naruszono art. 53 ust. 2 ufp stanowiący, że obowiązki takie można powierzyć wyłącznie pracownikom jednostki;
- błędnym ujęciu w planie finansowym Agencji na 2018 r., środków na realizację projektu otrzymanych od jednostki spoza sektora finansów publicznych (233,0 tys. zł), jako środki otrzymane z Unii Europejskiej; w efekcie środki te niewłaściwie wykazano w sprawozdaniu Rb-40 za IV kwartał 2018 r.;
- błędnym ujęciu w ewidencji księgowej dla projektu dofinansowanego z UE (w niewłaściwych paragrafach klasyfikacji budżetowej): planu i wykonania dochodów (35,8 tys. zł) oraz planu wydatków (35,8 tys. zł) i wykonania wydatków (25,4 tys. zł);
- wykazaniu w sprawozdaniu budżetowym Rb-35 za IV kwartał 2018 r. i Rb-40 za IV kwartał 2018 r. stanu zobowiązań na koniec 2018 r. w kwocie niższej o 264,4 tys. zł niż wynikało to z ewidencji księgowej; ponadto w sprawozdaniu Rb-40 za IV kwartał 2018 r. wykazano stan zobowiązań na początek 2018 r. w kwocie niższej o 238,5 tys. zł, a zobowiązań zaliczonych do państwowego długu publicznego na koniec 2018 r. w kwocie wyższej o 95,0 tys. zł, niż wynikało to z ewidencji księgowej;
- zaniżeniu w sprawozdaniu Rb-40 za IV kwartał 2018 r. i w sprawozdaniu Rb-BZ2 za 2018 r. kosztów per saldo o 60,3 tys. zł;
- niezapewnieniu, na dzień sporządzenia sprawozdań, trwałości zapisów w księgach rachunkowych dotyczących kosztów (łącznie 500,5 tys. zł), wydatków (łącznie 23,8 tys. zł) i przychodów (łącznie 173,0 tys. zł); ponadto w ewidencji księgowej nie ujęto zmniejszenia przychodów z tytułu dotacji podmiotowej i przychodów z tytułu realizacji projektu w łącznej kwocie odpowiednio 1359,7 tys. zł i 68,0 tys. zł.

NIK negatywnie oceniła wykonanie planu finansowego Instytutu Zachodniego w 2018 r. W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

²⁵ P/19/001 Wykonanie budżetu państwa w 2018 r. w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, w zakresie realizowanym przez Polską Agencję Kosmiczną.

²⁶ P/19/001 Wykonanie budżetu państwa w 2018 r., w zakresie wykonania planu finansowego Instytutu Zachodniego.

²⁷ P/19/001 Wykonanie budżetu państwa w 2018 r., w zakresie wykorzystania dotacji podmiotowej udzielonej w 2018 r. fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej ze środków ujętych w części 16 budżetu państwa – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

- wydatkowanie kwoty 67,9 tys. zł (w tym 25,9 tys. zł w 2018 r.) za usługi księgowe, na podstawie umowy zawartej na czas nieokreślony, tj. z naruszeniem art. 142 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych oraz art. 44 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, co skutkowało naruszeniem dyscypliny finansów publicznych, określonym w art. 17 ust. 2 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych;
- nieustalenie przypadającej Instytutowi należności z tytułu odsetek w łącznej kwocie 2255,86 zł;
- nieustalenie należności w kwocie 2036,88 zł z tytułu czynszu za wynajem budynku, poprzez brak waloryzacji kwoty czynszu o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług ogłaszany przez Prezesa GUS za rok poprzedni;
- niepodjęcie działań wobec dłużnika zmierzających do dochodzenia należności w kwocie 50 238,64 zł z tytułu umowy najmu;
- dokonanie zakupu za kwotę 16,7 tys. zł z naruszeniem obowiązującego w Instytucie regulaminu, tj. z pominięciem właściwego rozeznania cenowego;
- nieprzekazanie do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych sprawozdania o zamówieniach udzielonych w 2018 r.;
- nieprzekazanie dysponentowi części 16 sprawozdań Rb-N i Rb-Z za I, II, III i IV kwartał 2018 r. W świetle art. 18 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych²⁸, niedopełnienie obowiązku sporządzenia i przekazania Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów sprawozdań w zakresie operacji finansowych (RB-N i Rb-Z) kwalifikowane jest jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych;
- nierzetelne sporządzenie sprawozdania z wykonania planu finansowego Instytutu za 2018 r., poprzez niewykazanie środków poniesionych na wydatki majątkowe (kwota 50 739,39 zł) oraz niewykazanie zobowiązań wymagalnych według stanu na początek (kwota 692,45 zł) i na koniec 2018 r. (kwota 1443,69 zł). Należności krótkoterminowe, według stanu na początek i na koniec 2018 r., pomniejszone zostały o odpisy aktualizujące (odpowiednio o kwoty: 3,8 tys. zł i 2,3 tys. zł), bez wskazania w sprawozdaniu powodu i wysokości tych odpisów;
- powstaniu na koniec 2018 r. zobowiązania wymagalnego w kwocie 0,7 tys. zł.

NIK pozytywnie oceniła działalność Fundacji CBOS w 2018 r., w zakresie objętym kontrolą, tj. wykorzystania dotacji podmiotowej z budżetu państwa. Badanie dotacji w kwocie 4088,0 tys. zł nie wykazało nieprawidłowości. Ustalono, że środki pochodzące z dotacji zostały wykorzystane zgodnie z ich przeznaczeniem oraz planem finansowym na 2018 r. W wystąpieniu pokontrolnym NIK sformułowała uwagę dotyczącą braku wewnętrznych uregulowań w zakresie udzielania zamówień publicznych poniżej kwoty 23 tys. euro.

Prezes Polskiej Agencji Kosmicznej zgłosił w dniu 21 maja 2019 r. dwa zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego z dnia 30 kwietnia 2019 r. Uchwałą Nr 41/2019 podjętą w dniu 29 maja 2019 r. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli oddaliło zastrzeżenia w całości.

Dyrektor Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego zgłosiła w dniu 17 maja 2019 r. trzy zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego z dnia 25 kwietnia 2019 r. Uchwałą Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli uwzględniono jedno zastrzeżenie w całości, jedno w części i oddalono zastrzeżenia w pozostałym zakresie.

²⁸ Dz. U. z 2018 r. poz. 1458 ze zm.

VI. Informacje dodatkowe

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów 30 kwietnia 2019 r.

Szef KPRM zgłosił w dniu 21 maja 2019 r. zastrzeżenia do nieprawidłowości polegających na:

- nieprzestrzeganiu, przy udzieleniu pięciu dotacji na łączną kwotę 6256,3 tys. zł, przyjętej w KPRM procedury dotyczącej udzielania dotacji w trybie art. 11b udpp;
- nierzetelnym i niezgodnym z zasadami techniki prawodawczej procedowaniu projektu rozporządzenia warunkującego realizację zadań, dla których został utworzony Fundusz.

Uchwałą Nr 43/2019 podjętą w dniu 7 czerwca 2019 r. Kolegium Najwyższej Izby Kontroli oddaliło jedno zastrzeżenie, a jedno uwzględniło w części.

Załączniki

Załącznik 1. Kalkulacja oceny ogólnej w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Oceny wykonania budżetu w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów dokonano stosując kryteria²⁹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2018 roku³⁰.

Dochody (D)³¹: 1 480 495,9 tys. zł
(wielkości dochodów nie uwzględniono przy ustalaniu łącznej kwoty branej pod uwagę przy ocenie (G), gdyż zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa w części 16 planowanie i realizacja dochodów nie były objęte szczegółowym badaniem).

Wydatki (W)³²: 356 528,1 tys. zł

Łączna kwota (G = W): 356 528,1 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: (Ww = W : G) 1,0000

Ocena cząstkowa dochodów: odstąpiono od dokonania oceny

Nieprawidłowości w wydatkach: nieprzestrzeganie, przy udzieleniu pięciu dotacji na łączną kwotę 6256,3 tys. zł, przyjętej w KPRM procedury dotyczącej udzielania dotacji w trybie art. 11b udpp.

Ponadto stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nierzetelnym i niezgodnym z zasadami techniki prawodawczej procedowaniu projektu rozporządzenia warunkującego realizację zadań, dla których został utworzony Fundusz.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami ocena cząstkowa w zakresie wydatków została obniżona o 1 pkt.

Ocena cząstkowa wydatków: 4 (pozytywna)

Opinia o sprawozdaniach: pozytywna

Ocena ogólna: pozytywna

²⁹ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

³⁰ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>.

³¹ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

³² Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich.

Załącznik 2. Wykaz jednostek objętych kontrolą

Lp.	Nazwa jednostki	Osoba odpowiedzialna za kontrolowaną działalność		Ocena kontrolowanej działalności*
		Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	
1.	Polska Agencja Kosmiczna	Michał Szaniawski od 1 kwietnia 2019 r. Grzegorz Brona od 12 marca 2018 r. do 31 marca 2019 r. Piotr Suszyński od 12 kwietnia 2017 r. do 11 marca 2018 r.	p.o. Prezes Prezes Wiceprezes PAK ds. obronnych	O
2.	Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego	Justyna Schulz	Dyrektor	N
3.	Centrum Badania Opinii Społecznej	Mirosława Grabowska	Dyrektor	P

* skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O – ocena w formie opisowej, N – ocena negatywna

Załącznik 3. Dochody budżetowe w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem część 16 - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, w tym:	414 366,0	514 832,0	1 480 495,9	357,3	287,6
1.	dział 730 (Nauka)	15,3	0,0	16,5	107,8	-
1.1.	rozdział 73012 (Działalność PAK)	15,3	0,0	16,5	107,8	
2.	dział 750 (Administracja publiczna)	845,2	832,0	1 559,3	184,5	187,4
2.1.	rozdział 75001 (Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej)	689,8	662,0	562,1	81,5	84,9
2.1.1.	§ 0610 (Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów)	510,6	500,0	323,9	63,4	64,8
2.1.2.	§ 0750 (Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze)	2,0	3,0	2,1	104,5	69,7
2.1.3.	§ 0830 (Wpływy z usług)	5,6	7,0	6,2	110,7	88,6
2.1.4.	§ 0940 (Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych)	129,8	146,0	182,1	140,3	124,7
2.1.5.	§ 0950 (Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów)	36,7	0,0	39,9	108,7	-
2.1.6.	§ 0970 (Wpływy z różnych dochodów)	1,9	5,0	1,7	89,5	34,0
2.2.	Rozdział 75027 (Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego)	0,0	0,0	673,7	-	-
2.2.1.	§ 0940 (Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych)	0,0	0,0	662,5	-	-
2.3.	rozdział 75061 (Ośrodek Studiów Wschodnich)	7,6	10,0	13,8	181,6	138,0
2.4.	rozdział 75065 (Krajowa Szkoła Administracji Publicznej)	1,6	0,0	1,4	87,5	-
2.5.	rozdział 75095 (Pozostała działalność)	146,1	160,0	308,3	211,0	192,7
3.	dział 756 (Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem)	413 310,3	514 000,0	1 478 920,1	357,8	287,7
3.1.	rozdział 75624 (Dywidendy)	413 310,3	514 000,0	1 478 920,1	357,8	287,7
3.1.1.	§ 0740 (Dywidendy)	413 310,3	514 000,0	1 478 920,1	357,8	287,7

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018.

Załącznik 4. Wydatki budżetu państwa w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Lp.	Wyszczególnienie	2017		2018		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł				%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem część 16 - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, w tym:		203 594,2	216 437,0	365 516,4	342 516,6	168,2	158,3	93,7
1.	dział 710 - Działalność usługowa	4 088,0	4 088,0	4 088,0	4 088,0	100,0	100,0	100,0
1.1.	rozdział 71031 - Centrum Badania Opinii Społecznej	4 088,0	4 088,0	4 088,0	4 088,0	100,0	100,0	100,0
2.	dział 730 – Szkolnictwo wyższe i nauka	8 694,9	10 066,0	10 066,0	8 357,3	96,1	83,0	83,0
2.1.	rozdział 73012 - Działalność Polskiej Agencji Kosmicznej	8 694,9	10 066,0	10 066,0	8 357,3	96,1	83,0	83,0
3.	dział 750 - Administracja publiczna	190 788,3	202 193,0	351 272,4	330 059,0	173,0	163,2	94,0
3.1.	rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	134 749,9	175 312,0	158 738,2	154 359,9	114,6	88,0	97,2
3.1.1.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	6 641,8	7 193,0	9 278,3	9 274,9	139,6	128,9	100,0
3.1.2.	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	52 174,3	57 543,0	58 872,0	58 688,7	112,5	102,0	99,7
3.1.3.	§4170 Wynagrodzenia bezosobowe	2 411,6	3 112,0	2 382,0	2 291,1	95,0	73,6	96,2
3.1.4.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	40 635,3	0,0	0,0	44 914,0	110,5	-	-
3.1.5.	§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	976,4	1 000,0	4 627,0	3 607,8	369,5	360,8	78,0
3.1.6.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	2 956,7	2 000,0	2 333,0	1 802,7	61,0	90,1	77,3
3.2.	rozdział 750027 - Działalność Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	0,0	0,0	85 536,5	82 297,6	-	-	96,2
3.3.	rozdział 75061 - Ośrodek Studiów Wschodnich	9 189,3	9 205,0	9 205,0	9 182,1	99,9	99,8	99,8
3.4.	rozdział 75065 - Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	9 423,6	9 283,0	10 771,1	10 703,9	113,6	115,3	99,4
3.5.	rozdział 75068 - Rada do Spraw Uchodźców	614,9	680,0	680,0	575,0	93,5	84,6	84,6
3.6.	rozdział 75079 - Pomoc zagraniczna	59,9	0,0	61,7	56,0	93,5	-	90,8
3.7.	rozdział 75086 - Działalność Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego	3 305,6	3 500,0	3 500,0	3 455,3	104,5	98,7	98,7
3.8.	rozdział 75087 – Ministerstwo Skarbu w likwidacji	10 179,6	0,0	0,0	0,0	-	-	-
3.9.	rozdział 75095 - Pozostała działalność	23 265,5	4 213,0	82 779,9	69 429,2	298,4	1648	83,9
3.9.1.	§ 2810 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom	9 728,8	100,0	30 311,7	26 667,6	274,1	26667	88,0
3.9.2.	§ 2820 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	6 619,8	100,0	6 648,5	6 517,0	98,4	6517	98,0

3.9.3.	§ 2830 - Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom nie zaliczanym do jednostek sektora finansów publicznych	0,0	0,0	6 284,3	5 430,6	-	-	86,4
3.9.4.	§ 6010 - Wydatki na zakup o objęcie akcji i udziałów	0,0	0,0	10 000,0	10 000,0	-	-	100,0
3.9.5.	§ 6230 – Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	2 964,9	0,0	8 691,6	7 956,4	268,4	-	91,5
4.	dział 752 - Obrona narodowa	23,0	90,0	90,0	12,3	53,5	13,7	13,7

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018.

Załącznik 5. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2017			Wykonanie 2018			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób ²⁾	tys. zł	zł	osób ²⁾	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, część 16 – KPRM, w tym:	681	71 919,0	8 800,7	680	74 000,7	9 068,7	103,0
1.	wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym: Dział 750 - Administracja publiczna	681	71 919,0	8 800,7	680	74 000,7	9 068,7	103,0
1.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	631	64 316,2	8 494,0	680	74 000,7	9 068,7	106,8
1.1.1.	Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, status zatrudnienia (01)	47	3 676,5	6 518,6	81	6 356,6	6 539,7	100,3
1.1.2.	Osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe, status zatrudnienia (02)	19	3 093,3	13 567,1	19	3 142,8	13 784,2	101,6
1.1.3.	Członkowie korpusu służby cywilnej, status zatrudnienia (03)	551	55 899,3	8 454,2	568	62 974,6	9 239,2	109,3
1.1.4.	Żołnierze i funkcjonariusze, status zatrudnienia (10)	14	1 647,1	9 804,2	12	1 526,7	10 602,1	108,1
1.2.	Rozdział 75087 - Ministerstwo Skarbu Państwa w likwidacji	50	6 685,2	11 142,0	-	-	-	-
1.3.	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	0	917,6	-	-	-	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania Rb-70 zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Zgodnie z przepisami § 17 pkt 11 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa stanowiącej załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401-405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Załącznik 6. Wydatki budżetu środków europejskich w części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Lp.	Wyszczególnienie	2017	2018		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, część 16 - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, w tym:		3 811,3	12 988,0	16 733,5	14 011,5	367,7	107,9	83,7
1.	dział 750 - Administracja publiczna	3 811,3	12 988,0	16 733,5	14 011,5	367,7	107,9	83,7
1.1.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020	3 811,3	12 988,0	16 733,5	14 011,5	367,7	107,9	83,7
1.1.1.	rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	0,0	255,0	255,0	85,6	-	33,6	33,6
1.1.1.1.	§ 4027 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	0,0	196,0	166,5	44,0	-	22,4	26,4
1.1.1.2.	§ 4047 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	0,0	18,0	18,0	0,0	-	-	-
1.1.1.3.	§ 4117 Składki na ubezpieczenia społeczne	0,0	36,0	36,0	12,4	-	34,4	34,4
1.1.1.4.	§4127 Fundusz operacyjny	0,0	5,0	5,0	1,0	-	20,0	20,0
1.1.2.	rozdział 75065 Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	0,0	1 264,0	421,4	421,4	-	33,3	100,0
1.1.3.	rozdział 75095 - Pozostała działalność	3 811,3	11 469,0	16 057,1	13 504,5	354,3	117,3	84,1
1.1.3.1.	§ 2007 Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków klasyfikowanych w paragrafie 205.	2 744,9	7 973,0	14 098,0	11 887,6	433,1	149,1	84,3
1.1.3.2.	§ 4007 Grupa wydatków bieżących jednostki	0,0	2 021,0	1 553,1	0,0	-	-	-
1.1.3.3.	§ 4177 Wynagrodzenia bezosobowe	0,0	228,0	9,3	9,3	-	4,1	100,0
1.1.3.4.	§ 4307 Zakup usług pozostałych	934,2	0,0	0,0	1 482,6	158,7	-	-
1.1.3.5.	§ 4417 Podróże służbowe krajowe	5,1	9,0	2,5	1,2	23,5	13,3	48,0
1.1.3.6.	§ 4557 Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	127,3	1 238,0	394,3	123,9	97,3	-	31,4

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i/lub rocznego sprawozdania Rb-28 UE WPR z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich w zakresie wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2018.

Załącznik 7. Wykaz podmiotów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
8. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
9. Komisja Administracji i Spraw Wewnętrznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
11. Minister Finansów